SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

K 2/2022 vp

Asiantuntijalausunto
Projektipäällikkö Outi Viitamaa-Tervonen
Eduskunta 13.9.2022

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto työelämä-ja tasa-arvovaliokunnalle hallituksen vuosikertomukseen 2021, K 2/2022 vp. tasa-arvovaltuutetun kertomuksesta eduskunnalle palkkatasa-arvoa koskien, kohta 3

Eduskunta on edellyttänyt, että valtioneuvosto (tasa-arvovaltuutetun toimintakertomus eduskunnalle (2018 K22/2018 vp – EK 49/20218) pyrkii osana palkkatasa-arvon kehittämistyötä kehittämään menetelmän, jolla töiden vaativuutta on mahdollista vertailla toimialojen välillä.

Kohta3. Menetelmä, jolla töiden vaativuutta on mahdollista vertailla eri toimialojen välillä

Hallitus edistää palkkatasa-arvoa laajalla hallitusohjelman mukaisella toimenpidekokonaisuudella. Tähän kuuluvat muun muassa sosiaali- ja terveysministeriön tutkimus- ja kehittämishankkeet Samanarvoinen työ ja Työehtosopimusten sukupuolivaikutusten arviointi sekä kolmikantainen samapalkkaisuusohjelma 2020-2023.

Samanarvoinen työ –tutkimus-ja kehittämishanke (2021-2022) tutkii ja vahvistaa töiden vaativuuden arviointia palkkatasa-arvon näkökulmasta. Se selvittää, mitä vaativuuden arviointijärjestelmiä työehtosopimuksissa ja palkkausjärjestelmissä käytetään ja mitä ne tarkoittavat samapalkkaisuuden kannalta. Se kehittää myös lähtökohdat töiden samanarvoisuuden määrittelemiseksi tasa-arvolaissa. Samanarvoinen työ –hanke tarkastelee mahdollisuuksia nykyistä yhtenäisempiin työn vaativuuden arviointikriteereihin töissä, jotka ovat yhtä vaativia. Se luo osaltaan edellytyksiä naisenemmistöisten alojen ja työtehtävien palkkauksen parantamiseen. Hankkeen tulokset julkistetaan tämän vuoden lopulla. Niiden pohjalta tehdään johtopäätökset ja suositukset.

Työehtosopimusten sukupuolivaikutusten arviointi – tutkimushanke (2022-2023) on käynnissä. Hanke tutkii työehtosopimuksia erityisesti palkkatasa-arvon kannalta. Hanke selvittää, millaisia käytäntöjä työmarkkinaosapuolet noudattavat sukupuolivaikutusten arvioinnissa ja miten ne näkyvät sopimuksissa. Se myös arvioi, onko työehtosopimuksissa ja sellaisia rakenteita tai määräyksiä, jotka asettavat sukupuolet erilaiseen asemaan tai eriyttävät naisten ja miesten palkkausta. Tarkemmassa analyysissä ovat erityisesti palkanmuodostus ja palkkausjärjestelmät.

Samapalkkaisuusohjelma 2020-2023

Hallituksen ja työmarkkinakeskusjärjestöjen samapalkkaisuusohjelma on käynnissä. Naisten ja miesten palkkaeroa kavennetaan palkka-ja sopimuspolitiikan, palkkausjärjestelmien ja palkkatietämyksen keinoin. Keinoja ovat myös työn ja perheen yhteensovittaminen ja segregaation

purkaminen. Työmarkkinakeskusjärjestöt päivittivät vuoden 2021 lopulla työehtosopimusten sukupuolivaikutusten arviointia koskevan suosituksen.

Palkkatasa-arvoon liittyvien toimenpiteiden vaikuttavuudesta tehdään kokonaisarviointi ulkopuolisen ja riippumattoman arvioitsijan toimesta. Arviointi käynnistyi 1.9.2022.